

סיכום הדף היומי שקלא וטריא

א"ר יוסי בר' חנינא אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שמעמיד עצמו ערום עליהן(שמעריים שיתקיים תורתו) שנאמר (משלי ח) אני חכמה שכנתי ערמה (סוטה כא:)

לעילוי נשמת
דינה בת עטל ז"ל
עובדיה חיים בן רחל ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

עתה הגמרא מנסה לפשוט את הספק

תא שמע בגד שצבעו בקליפי פירות (ולא מהעץ) ערלה, ידלק - **אלמא חזותא מילתא היא.**

(דחיה) אמר רבא הנאה הנראה לעינים אסרה תורה כלומר מראה אפילו שאין בו ממש

כגון נר וצבע. דתניא-

ערלים לא יאכל אין לי אלא איסור אכילה, מניין שלא יהנה ממנו ולא יצבע [בו] ולא ידליק בו את הנר?
תלמוד לומר וערלתם ערלתו את פרו ערלים לא יאכל לרבות את כולם.

[עד כאן דף קא עמוד א]

אסור לעשות בסחורה בפירות ובקליפי שביעות. אמנם בקליפי עצים אין איסור שאין שביעות חלל עליהם.

תא שמע בגד שצבעו בקליפי שביעות, ידלק.
(דחיה) שאני התם דאמר קרא תהיה בהויתא תהא.

דם תבוסה

רבא רמי

תנן בגד שצבעו בקליפי ערלה ידלק, **אלמא חזותא מילתא היא.**
(קושיה) ורמינהי רביעית דם:

- שנבלעה בבית, הבית היינו הכלים **טמא**. ואמרי לה הבית, **טהור**. [הבית עצמו אינו מקבל טומאה].

ולא פליגי - **הא בכלים דהוו מעיקרא, הא בכלים דאתו לבסוף** אחר שנבלע הדם.

- נבלעה בכסות - רואין אם מתכבסת הכסות ויוצא ממנה רביעית דם טמאה²⁶, שנתנו מים במידה ומצאו רביעית נוספת, והיינו שנבלע יותר מרביעית, ואם לאו הבית טהור אבל הבגד טמא שנטמא ברביעית מצומצם לפני שנבלע. – אלמא חזותא לאו מילתא היא, למרות שיש חזותא של רביעית דם מ"מ טהור.

(תירוץ) אמר רב כהנא מקולי רביעיות שנו כאן בדם תבוסה, דהיינו הרוג שיצא ממנו רביעית דם בחייו ובמותו ספק כולו בחייו או כולו במותו, שטמא **דרבנן** בלבד.

תנו רבנן הנותן עצים לחרש: לעשות מהן כסא, ועשה מהן ספסל. ספסל, ועשה מהן כסא:

א. ר' מאיר אומר נותן לו דמי עציו שקנה בשימיו.

ב. רבי יהודה אומר אם השבח יתר על היציאה, נותן לו את היציאה. ואם היציאה יתירה על השבח, נותן לו את השבח.

ומודה רבי מאיר אם נתן עצים לחרש לעשות מהן כסא נאה ועשה מהן כסא כעור שלא שינה ממה שהסכימו, ספסל נאה ועשה ספסל כעור, אם השבח יתר על היציאה, נותן לו דמי היציאה, ואם היציאה יתירה על השבח, נותן לו דמי השבח.
האם יש שבח סמנין על הצמר

הסתפקו האם במראה ישנו חשיבות או לא, והגמרא מנסה בכמה אופנים להבין באיזה מקרה יש את הספק הזה, ולבסוף מביאה שלושה ביאורים ומנסה לפשוט את הספק ובסוף נשארת בספק.

איבעיא להו יש שבח סמנין על הצמר או אין שבח סמנין על הצמר?
הכי דמי?

1) אילימא דגזל סמנין ודקינהו שחק ותרנהו שראן במים וצבע בהן צמר של הגזלן. (דחיה) תיפוק ליה משום דקינהו בשינוי.

2) דגזל סמנין שרויין וצבע בהו –

כך הספק: מאי יש שבח סמנין על גבי צמר: דאמר ליה **הב לי סמנאי דשקלתינהו**, או דלמא, **אין שבח סמנין על גבי הצמר: דא"ל לית לך גבאי ולא מידי.**
(דחיה) ואי אין שבח סמנין על גבי צמר, מי מצי אמר ליה לית לך גבאי ולא מידי?!

נימא ליה הב לי סמנאי דאפסדתינהו, הרי צריך להחזיר לו הסמנים שגזל.

3) אלא להך גיסא - **אין שבח סמנין על גבי הצמר, ובעי שלומי ליה**, או דלמא, **יש שבח סמנין על גבי צמר וא"ל הא מנחי קמך שקלינהו**²⁷ שקלינהו במאי שקליה? בצפון.

(דחיה) צפון? עבורי מיעבר, השבה לא עביד?!

4) ה"ב"ע כגון דגזל צמר וסמנין דחד וצבעיה להווא צמר בהנך סמנין וקא מהדר ליה ניהליה לצמר צבוע.

יש שבח סמנין ע"ג הצמר, וכשמחזירו הצמר וקא מהדר ליה **סמנין וצמר.**

או דלמא, **אין שבח סמנין על גבי צמר וצמר מהדר ליה, סמנין לא מהדר ליה.**

הגמרא שואלת מדוע לא נחשב שיחזיר לו הסמנים, למרות שאין המראה נחשב, אך מכל מקום הצמר השתפר ועתה שווה יותר.

אמרי תיפוק ליה דאייקר ליה ניהליה בדמי?

דזל ציבעא – הצמר צבוע הוזל בעולם שאינו שווה לערך הסמנים שגנב, והנגזל יכול לטעון שהיה יכול למכור את הסמנים או לצבוע בגד שלו, ועתה הוא מפסיד.

5) **ואיבעית אימא כגון שצבע בהו קופא**²⁸ ר"ל גזל קוף וסמנים וצבע את הקוף ומחזירו שלא התייקר. פירוש אחר, גזל קופה של נצרים.

6) **רבינא אמר הכא במאי עסקינן כגון דצמר דחד, וסמנין דחד, וקאתי קוף וצבעיה להווא צמר בהנך סמנין.**
הספק לאו לגבי גזילה הוא שאין כאן גזל, וכך הסתפקו:

יש שבח סמנין על גבי צמר דאמר ליה הב לי סמנאי דגבך נינהו,

או דלמא, **אין שבח**²⁹ סמנין על גבי צמר, ואמר ליה לית לך גבאי כלום.

²⁶ תוספות ד"ה הא מנחי קמך שקלינהו. ומ"מ אגרא בעי למיתב למישקל להו דכיון דאתי ליהדי בעי למיעבד השבה כדאמר לעיל (דף צח.) גבי זורק מטבע לים:

²⁷ תוספות ד"ה דצבע בהו קופא. פירש בקונטרס שגזל קוף וסמנים שרויין וצבע את הקוף ותימה דאם כן אפסדיה בידים וכה"ג היזק ניכר הוא ומחייב ונראה לפרש דצבע בהו קופא כלומר בגרירות וכייעור כעין קוף שהוא מכוער:

²⁸ תוספות ד"ה או דלמא אין שבח של סמנין על גבי צמר. תימה הרי נהנה שצמרו מעולה בדמים יותר וישלם מה שנהנה כמו אכלה. מצדי רחבה דפ"ב (דף יט:) וירדה לגינה דהכונס (לעיל דף נה:) ובפרק אלו נערות (כתובות דף לו: ושם) אמר תחב לו חבירו משקין של אחרים בבית הבליעה דמשלם מה שנהנה ויש לחלק דהנאה דהכא אין באה ע"י מעשיו ולא ע"י מעשה בהמתו ובתחב לו חבירו אפ"ש שאין זה ע"י מעשיו מכל מקום נהנה גופו אי נמי[2] הנאה דהכא לא חשיבא הנאה שאין אלא נוי בעלמא יותר:

²⁹ תוספות ד"ה רבא רמי תנן בגד שצבעו בקליפי ערלה כו'. תימה דהא רבא שני לעיל שאני ערלה דכתיב קראי ומהתם לא ילפינן ואם כן מאי פריך מערלה אטומאה ונראה כספרים דגר' לעיל רבה ואי גרס[2] רבא יש לומר דדחיוהו הוא:

³⁰ תוספות ד"ה רואין אם מתכבסת הכסות ויוצא ממנה רביעית דם. פירש בקונטרס שאם יתנו מים במדה ימצא רביעית יותר וקשה לפי' אפילו אם לא ימצאו רביעית אמאי טהורה דאי אפשר לעולם אם לא ישתייר בבגד מן המים אלא י"ל כדאמר בתוספתא בפ' ד' דאהלות רביעית

ניתן לקבל את סיכומי 'שקלא וטריא' השבועיים על הדף היומי במייל arielmarcus5518@gmail.com - נשמח לקבל הערות ותיקונים.

סיכום הדף היומי שקלא וטריא בבא קמא קא

א"ר יוסי בר' חנינא אין דברי תורה
מתקיימין אלא במי שמעמיד עצמו
ערום עליהן (שמעריים שיתקיים
תורתו) שנאמר (משלי ח) אני
חכמה שכנתי ערמה (סוטה כא:)

קדושת שביעית – עצים / שמן

רבא רמי-

תנן ממין הצובעין ספיחי סטים כרכום לצבע אדום וצהוב וקוצה לצבע כחול יש להן

שביעית ולדמיהן שביעית דהיינו שאין עושים מהם סחורה לצבוע בהם, שהתורה התירה
אכילה בלבד, אך מותר להסיקן קודם זמן הביעור.

יש להן ביעור ולדמיהן ביעור כתוב 'ולבהמתך ולחיה' כלה לחיה מן השדה כלה לבהמתך
בבית. - אלמא עצים יש בהן משום קדושת שביעית שהם ספיחי עץ בעלמא.

(קושיה) ורמינהי עלי קנים ועלי גפנים שגיבבן בחבא לאצור לימות החורף על פני
השדה:

לקטן לאכילה, יש בהן משום קדושת שביעית.

לעצים, אין בהן משום קדושת שביעית ויכול להנות מהם אף לאחר זמן הביעור.

(תירוץ) ומשני אמר קרא לאכלה: במי שהנאתו וביעורו שוין⁹ דהיינו בשעת הנאתו
כלה מן העולם, יצאו עצים שהנאתן אחר ביעורן לאחר שנבערים ונעשים גחלים הוא עיקר
הנאה, אבל לגבי מיני צבעים שבעת רתיחת היורה כלה השורש וקולט הצבע היינו הנאתם
וביעורן שווה, ולכן חל קדושת שביעית.

[עד כאן דף קא עמוד ב]